

Pg 2033

Leto II.

Št. 5

SLOVENKA

GLASILO SLOVENSKE PROTIFAŠISTIČNE ŽENSKE ZVEZE
ZA TRILORSKO SLOVENIJO.

M A J

1 9 4 4

27. April,

TRILETNICA USTANOVITVE OSVOBODILNE FRONTE

Ko je aprila 1941 razpadla versajska Jugoslavija in so njeno ozemlje okupirale fašistična Nemčija, Italija in Madžarska, so narodi Jugoslavije ostali prepuščeni sami sebi. Vodstvo - begunska vlada s kraljem Petrom na čela jih je prodala fašističnim zverem, sama pa z naropanim in iz žuljev delovnega ljudstva iztisnjenim denarjem odšla na varno v inozemstvo.

Za narode Jugoslavije je prišla velika preizkušnja.

Toda v teh težkih urah pa ni pozabila svojega naroda, toliko klevetana Komunistična Partija - Slovenije. Na njeno pobudo so se 27. aprila 1941 leta sestali v Ljubljani predstavniki vseh svobodoljubnih strank in ustanovili našo Osobodilno fronto.

27. aprila 1941 leta je rojstni dan Osobodilne fronte in narodni praznik za slovenski narod

Na ta dan je slovenski narod prevzel lastno usodo v svoje roke. Odločil se je za neizprosni boj proti smrtnemu sovražniku vsega človeštva - fašizmu. Narod hlapcev je postal narod - borcev. Osobodilna fronta je organizirala partizansko vojsko, v katero so trumoma stopali najboljši sinovi slovenskega naroda.

OF je klicala pod svoje okrilje vse poštene Slovence in Slovenke. Klicala je mladino, klicala je žene. Vse do tega dne je bila slovenska

Žena zapostavljena v javnem in političnem življenju, njen glavni delež je bil le nevidno trpljenje. Slovenska delavka in kmetica se je znojila od jutra do večera, po končanem delu pa so ji begale glavo misli ob pogledu na otroke; ve dela je, da jih čaka isto, prav tako življenje. Svojih pravic si ni mogla priboriti niti z naj večjim trudom. Kako tudi? saj ni imela nikjer-odločilne besede, saj ni smela dvigniti svojega glasu na nobenem mestu. Potisnjena je bila med kuhinjske zidove.

Šele osvobodilna fronta ji je dopovedala, da mora žena postati enakopraven član človeške = družbe, da mora sodelovati v javnem življenju, da mora tudi ona odločati o usodi svojih otrok, o usodi naše domovine. OF je prikazala ženi ne varnost, ki ji je pretila od fašizma. Poklicala jo je v borbo za enakopravnost, v borbo za središjo bodočnost njenih otrok. Slovenska žena = je razumela, da je prišla tista ura, ko si bo lahko priborila tiste pravice, ki jih do sedaj še nikoli ni imela. Z visokim poletom je šla v borbo, s hvaležnostjo v srcu je sledila Osvobodilni fronti, ki ji je pokazala pravo pot.

In danes praznuje slovenska žena tretjo obletnico ustanovitve Osvobodilne fronte. Praznuje jo v okviru neizprosne borbe proti tistim, ki so prizadejali slovenskemu narodu toliko groja, ki so krivi potokov nedolžne krvi - proti = nemškemu banditom in domačim izdajalcem, ki za jučežve groše prodajajo svoj narod nemškemu = fašizmu. Danes pa lahko z veseljem in ponosom gledamo na uspehe, ki jih je dosegla slovenska = žena v teku triletno narodno osvobodilno borbo. Iz delavk in kmetic so postale junaške borke, politične delavke, enakopraven član človeške = družbe.

Osvobodilna fronta je dala slovenski ženi enakopravnost. Na vsem osvobojenem ozemlju se vršijo volitve v Krajevne narodno osvobodilne odbore in v Okrajne skupščine. Slovenske žene in dekleta stopajo prvič v zgodovini na volišče in odločajo o ureditvi svoje vasi, krajev, pokrajin, naše domovine. Naše žene - enakopravne z moškimi tovariši vestno vršijo posle v Narodno osvobodilnih odborih, odborih OF in gospodarskih komisijah. Naša žena ne odloča samo o svoji bližnji bodočnosti, odloča o bodočnosti tega slovenskega naroda v okviru bodoče demokratične in federativne Jugoslavije.

Te pravice pa nam je mogla dati samo Osvobodilna fronta, katere triletnico praznujemo. Če to še pod fašistično peto, prihodnjo pa bo slovenska žena praznovala v svobodni domovini in takrat bo dokončno spoznala, kaj je Osvobodilna fronta dala slovenski ženi.

PRIMORSKE SLOVENKE!

PRIMORSKE ŽENE IN DEKLETA!

Prvič v zgodovini se obrača oblast do Vas kot k popolnopravnim državljanom. To je naša ljudska oblast, naše demokratično predstavništvo, Slovenska Narodno Osvobodilni Svet, ki je izšel iz naše osvobodilne borbe, iz svete domovinske vojne jugoslovanskih narodov.

PRVIČ V ZGODOVINI KLIČEJO SLOVENSKO ŽENO NA VOLIŠČE, da bo sama ob strani z možem gradila naš novi, kmalu osvobojeni dom, da bo v njem kot enakopraven član povzdignila svoj glas in ga tudi uveljavila.

PRIMORSKE SLOVENKE!

II. zasedanje Protifašističnega Sveta Narodne Osvoboditve Jugoslavije (AVNOJ-a), najvišje = predstavništvo jugoslovanskih narodov v novi demokratični, federativni Jugoslaviji, je potrdilo priključitev Slovenskega Primorja in Slovenske Benecije k Titovi Jugoslaviji. Zato je glas, ki ga boste oddale na volišču obenem klic svetu, da vsa PRIMORSKA GLASUJE ZA ZEDINJENO = SLOVENIJO V OKVIRU NOVE, DEMOKRATIČNE, FEDERATIVNE JUGOSLAVIJE.

Zato: VSE DO ZADNJE NA VOLIŠČE!

Ko boste postavljale kandidate na skupnih = listah OF, glejte, koga boste pooblastile, da Vas bo zastopal v Krajevnih narodno osvobodilnih = odborih in Okrajnih narodno osvobodilnih skupščinah. Volite take moške in žene, ki so pošteni, ki jim mirno lahko zaupate usodo svoje občine, ki so se izkazali, ko je bilo nevarno biti Slovenec, ki so se izkazali zdaj, ko je treba zagati življenje za narodnost in prepričanje. Si cer bo vsak poslanec moral neposredno odgovorjati svojim volilcem in ga bodo tilahko vsak = čas odpoklicali, če bi jim ne bil po volji. Ven dar živi med nami toliko sijajnih moških in žena, ki so se izkazali v borbi, da pomot ne bomo delali.

P R I M O R S K E Ž E N E !

Stopajte pogumno v strnjenih vrstah na volišče. Volite in bodite voljene!

VZEMITE USODO SVOJEGA NARODA, SVOJIH OTROK, SAME V SVOJE KREPKKE, OD DELA UTRJENE ROKE ! POSTANI TE V RESNICI GOŠPODARICE SVOJEGA DOMA!

Dnevi od 15. maja do 15. junija, ko bodo množice slovenskega ljudstva na Primorskem stopale na volišče, bode za vse Slovence praznik. Poseb

no pa bode praznik, ki bo večno ostal zapisan v zgodovini slovenskega naroda za ženo. Odslej = njena želja in njena volja scodločala na Slovenskem.

NAJ ŽIVI ENAKOPRAVNOST ŽENE, KI JO JE PRINES
LO IN UVELJAVILO NARODNO OSVOBODILNO GIBANJE!
NAJ ŽIVI ZAVEDNA DRŽAVLJANKA NOVE TITOVE JU
GOSLAVIJE!

Primorske Slovenke! Vse do zadnje na volišče! S svojim nastopom na volišču dokažimo, da smo doumele klic našega narodnega Predstavništva Slovenskega Narodno Osvobodilnega Sveta = (SNOS-a), dokažimo, da smo enakopravne v resnici, dokažimo, da smo vredne zaupanja!

Pokrajinski odbor SPŽŽ
za Slovensko Primorje.

SLOVENSKI MATERI!

Da lahko rečemo, da smo prave slovenske matere, se moramo tudi izkazati. Postaviti se moramo v prvo vrsto, ako hočemo pokazati, da smo v srcu chranile zvestobe naši domovini.

Ako je bila kdaj potreba pokazati se in se postaviti, tedaj je to sedaj. Samo še par korakov je do zmage, do svobode! Saj je že dosti = let bilo teptano naše slovensko ljudstvo; ni smelo govoriti ne peti, niti skoro bi rekla dihati po slovensko.

Torej korajžno naprej!!

Dajte slovenske matere lep vzgled vašim hčeram, vašim sinovom, vzpodbujajte jih in podučujte jih zakaj gre. Ve matere! Ve ste že izkušene iz prejšnje svetovne vojske; mar niste okusile trpljenja, preganjanja in zatiranja v pregnanstvu, po taboriščih?

Saj ste doživeli kako so zatirali cele družine, kako so morali nedolžne otročiče in vse = zato, da bi nas, slovensko ljudstvo, pokončili. A niso nas pa tudi ne bodo nas! V resnici se je skrčilo naše število, zato pa na delo kar nas = je, bolj živo in korajžno.

Moramo biti neustrašni!

Zavedajmo se, da gradimo za svobodo. Ve matere ne smete biti omahljive! Dolgo vrsto let ste negovale svoje otročiče, zdaj so odrasli in radi bi jih očuvali zla. Vem, rekle boste, moram = skrbeti zanje! Majhni otroci majhne skrbi, veliki otroci velike skrbi.

A sedaj so nujni časi, treba je pohiteti in prijeti za krnilo, da si bomo sami ladjo krmari li, da nam bo plula po varnem morju. Potem bomo lahko srečni in zadovoljni. Brez žrtev žal ne gre.

Vsi na volišče! Vsi v partizane!

Svoboda se bliža - hitimo ji nasproti!

Primorska mati.

POKAZALI SO SE V PRAVI LUČI !

Da bi odvrnili primorsko ljudstvo od odkrite borbe proti smrtnemu sovražniku vsega človeštva - fašizmu, da bi razbili enotnost Primorcev in Primorok v času, ko slovenski narod bije = krvavi boj za svojo srečnejšo bodočnost, se poslužujejo izmečki našega naroda, slovenski judeži - švabobranci, vseh mogočih laži.

Upajo si govoriti tisti, ki so v stari Jugoslaviji živeli na račun delovnega ljudstva, katere so končno tudi prodali fašističnim zverem. Danes pa ti širokoustneži živijo od judeževih = grošev, katere dobijo za svoje izdajalsko počest

je od Hitlerjeve Nemčije. Ti "borci" nam govorijo, da se borijo proti sovražniku slovenskega ljudstva - proti partizanom. Mi pa dobro vemo, da sovražnik slovenskega naroda je samo eden = in to je nemški fašizem in z njimi zvezani pomagači. Šaj se je prav tako izrazil tudi angleški misterijski predsednik gospod Churchill: "Slovenskemu narodu grozi nevarnost edino od = nemških banditov in njihovih pomagačev."

Primorskemu ljudstvu ni treba razlagati, kdo je naš sovražnik. Na svojih plečih dovolj občuti udarec nemških banditov in Rupnikovih izdajalskih švabobrancev. Nedolžne žrtve - matere, otroci, starci - požgani domovi in vasi, to so krvavi sledovi barbarskega početja Nemcev in švabobrancev, ki bodo v zgodovini oznanjali še poznim rodovom, kdo je bil sovražnik slovenskega naroda.

Da se Rupnikovi švabobranci borijo tesno = povezani z nemškimi banditi nam jasno pokaže = "svečanost" domobrancev v Ljubljani. Med nemškimi vojaškimi zastavami, med zastavami SS oddelkov, so švabobranci prisegli, da se bodo zvesto borili z nemško oboroženo silo pod poveljstvom vodja Nemčije, SS oddelkov in nemške policije.

Kar se tedaj, borijo za slovenski narod? Kar se nemške bande borijo za slovensko ljudstvo? Slepcu mora biti jasno, da je to le pesek v oči. Nemški banditi se borijo proti slovenskemu narodu, proti Narodno osvobodilni vojski. In tako se tudi švabobranci - največji zavezniki nemškega fašizma - borijo pod poveljstvom Hitlerja, SS oddelkov in nemške policije proti lastnemu narodu in njegovi Narodno osvobodilni vojski.

Tovarišice! Tako morate odgovoriti vsem tistim

tim, ki vas hočejo z lažnjivo propagando, da se domobranci borijo za slovenski narod, spraviti na pot, po kateri stopa izdajalska bela garda.

Slovenke moramo poznati kot borca za boljše bodočnost nas in naših otrok samo naše partizanske vojske, pod vodstvom maršala Tita, kot naše smrtne sovražnike pa nemške bandite in njihove plačane podrepanke - švabobrnce, pod poveljstvom Judeža - Rupnika.

Blizu se dan rešitve za slovenski narod, bliža se dan svobode. Toda z dnevom svobode bo prišel tudi dan obračuna. Neusmiljeno bomo obsodili tiste, ki se danes pod nemškimi zastavami vežejo s tistimi, ki nosijo meče krvave, od nedolžne krvi naših mater, očetov, bratov, sestra in otrok, s tistimi, ki jim obleke dišijo po dimu - naših domov in vasi.

Dan obračuna je blizu - krivico bomo neusmiljeno kaznovali!

POZIV

ORGANIZACIJI SPZZ NA PRIMORSKEM.

Drage tovarišice !

V sedanjem trenutku, ko je dosegla naša narodna osvobodilna borba tisto stopnjo, ko si slovenski narod začenja graditi svoj bodoči dom, so potrebna nova in nova denarna sredstva. Potreben je denar za vzdrževanje vojske, za organiziranje civilne aprovizacije in za druge nujne potrebe naše uprave. Dohodki iz davkov, pri silnih dajatev in prostovoljnih prispevkih da leč ne zadostujejo, da bi iz njih krili rastoče

potrebe. Zato je potrebno, da mobiliziramo tisti denar, ki leži neizrabljen na terenu, zakopan v raznih skrinjah, kateri ne koristi prav nikomur, niti lastniku niti narodni skupnosti. Potrebno je, da si zadamo nalogo, da ves ta denar, ki ga je na Primorskem še na desetine milijonov, mobiliziramo za našo narodno osvobodilno borbo, za kritje vseh potreb, ki nastajajo v zvezi z gradnjo naše narodne oblasti.

V ta namen moramo izvesti najširšo posejilno kampanjo. Izvedli jo bomo v okviru tekmovanja, ki ga je razpisal Izvršni odbor Osvobodilne fronte. Tekmovale bodo vse naše organizacije in posamezniki, kdo bo nabral več posejila svobode.

Tovarišice!

Izkažimo se ponovno! Z božično ^{paketno} akcijo za partizane, v nabiralnem mesecu za naše bolnice, so primorske žene in dekleta pokazale predanost naši sveti borbi. Primorska žena je vedno in povsod držala prepor naše borbe. Ni je bilo na loge, ki je ne bi vestno izpolnila. In tako ne ra steriti tudi sedaj! Naša organizacija bo teknovala z organizacijo ZSM in s terenskim odborom OF, naše žene in dekleta bodo teknovale kot posameznice. In prav zato se mora v nabiranjju posejila ponovno pokazati, da hoče SPŽZ organizacija čim več doprinesti k izgradnji nove domovine, v kateri bo našla slovenske mati srečo sebi in svojim otrokom.

NAŠA ORGANIZACIJA MORA NABRATI NAJVEČ POSOJILA!

NAŠA ORGANIZACIJA MORA BITI PRVA!

Smrt fašizmu - svoboda narodu!

Pokrajinski odbor SPŽZ
za Slovensko Primorje.

ANGLIŽI OBČUDUJEJO

JUGOSLOVANSKE PARTIZANE.

Med materialom, ki so ga metala anglaška letala s padali primorskim partizanom, je bilo tudi mnogo angleških časopisov; ki poročajo o našem narodno osvobodilnem gibanju in o naši Narodno osvobodilni vojski Jugoslaviije. Naše žene bo gotovo zanimalo, kaj pišejo na Angleškem o partizankah. Clare Hollingworth, posebni dopisnik časopisa "Western Mail", je priobčila dne 22. januarja 1944 članek, z naslovom: Te žene ni majo časa za ljubezen.

"Petnajst odstotkov naših vojakov v prvi bojni črti predstavljajo žene", je rekel polkovnik Vladimir Dedier. "Imajo mnogo velikih prednosti. Vse so odločne, nepopustljive, ker so skoraj vse izgubile svoje moške zaradi nemških akcij.

Bolj potrpežljive so ~~in~~ vztrajne kakor moški vojaki in so pripravljene radevolje čakati v zasedi tudi dva ali tri tedne, da le iztaknejo tistega nemškega oficirja, ki smo ga hoteli spraviti s sveta.

Najvažnejša prednost ženskih vojakov pa je ta, da pojedó polovico tega kar poje moški vojak."

Polkovnik Dedier je dostavil, da je bilo spočetka leta 1941 med ženami zaradi pomanjkanja izvešbanosti in zaradi njihove fanatične želje po uspehu zelo mnogo žrtv. Zdaj so povprečne žrtve tolike kot med mošmi. Razumljivo je, da jih je sprejetih v prvo vojno službo samo malo izmed tistih, ki se prijavijo prostovoljno za službo v bojni črti. Tiste, ki niso dovolj močnega in trdnega zdravlja, da bi prenesle tritedenski kurz, ki se vrši večinoma na prostem v snegu in s samo polovično hrano, porabijo za

bolničarke ali kuharice na polčžaju. Politični častniki in komisarji, ki so pogosto ženske, obračunavajo s tistimi, ki ljubinkajo in potem ni koli ne ljubinkajo več.

Najvišji čin, ki so ga ženske v vojski dosegle, je polkovnik, toda ženske, ki so politični = funkcionerji, so dosegle čin brigadnega generala.

Junakinje:

Podajmo dva značilna primera žen - bojevnic: Ranka je zdaj stara 21 let. Šla je v partizane s svojim bratom leta 1941. Njenega brata so ustrelili Nemci, Ranka pa je bila ranjena, ko so = pognali v zrak nemške tovarne kamijone tik = pred Beogradom.

Ranki so odrezali nogo brez narkoze, zaradi pomanjkanja potrebščin za razkuževanje se je rana zagnojila. Trikrat so ji zaradi gnojenja = morali skrajšati nogo, in vedno znova se je vrnila k svoji četi. Zdravniški pripomočki, ki so jih partizanom poslali iz Anglije in Amerike, so ozdravili Rankino gnojno rano. Dali so ji = konja in zdaj že spet poveljuje svoji četi.

V zadnjih bojih v Črni gori je Ranka ustavila umik partizanom s tem, da je jezdila na svojem konju skozi najbolj smrtonosni ogenj in = kričala svojim četam, naj ji sledijo.

Druga junakinja je V u k a M i ĉ u n o v i Ć stara 20 let, ki poveljuje četi. Zunaj močno utrjenega mesta Livna so se umikale partizanske sile zaradi pomanjkanja municije. Vuka je ustrelile šoferja in spremljevalce nemškega oklopnega avtomobila, ki je vozil municijo in je voz odpeljale k svoji četi, ki je uporabljala Nemcem zaplenjene brostrelke.

Takoj je Vukina četa napadla in je predrila = zunanje obrambne črte. Sledile so ji druge če

te in v osmih urah je bilo mesto v partizanskih rokah.

Vuka je izjavila, da svoje pravo ime lahko pove, ker so Nemci pobili že vse njene sorodnike.

PRIMORKE, PODPRITE MOBILIZACIJO !

Vsi izgledí zadnjih dni kažejo, da stojimo = pred odločilnimi dogodki. Rdeča Armada, zaveznici Anglija in Amerika se pripravljajo na skupni udar, ki bo strl in pokopal za vedno nemškega okupatorja in z njim vred tudi vse njegove pomagače. Jugoslovanski narodi bodo zadihali v svobodi. K temu veličastnemu udarcu pa morajo = pripomoči vse svobodoljubne sile in prav zato stojijo tudi pred našo Narodno osvobodilno vojsko te naloge. Izpolnila jim bo tem lažje, čim bolj bo močna, čim več dobrih borcev bo štela. Za doseg tega cilja bodo operativne edinice - odredi, brigade in zaledna vojska - izvedle ponovno mobilizacijo vseh za orožje sposobnih moških.

Tovarišice!

Naša sveta dolžnost je, da to mobilizacijo v polni meri podpremo. Nagovorimo svoje može, sinove, brate, prijatelje, naj store svoje dolžnost do lastnega naroda, naj grede tja, kjer je danes edino pravo mesto poštenega Slovenca - v partizane!

Poiščimo skrivače, ki se odtegujejo borbi za obstoj našega naroda in s tem očitno podpirajo smrtnega sovražnika - nemške bandite in domače izdajalce. Danes je 12 ura, da se oddolžiš svojemu narodu.

Vsak Slovenec se mora zavedati, da ga bo narod klical na odgovor: "Kaj si storil v najtežjih dneh za svoj narod?"

Tovarišice, pomnite vsem za cročje sposob -
nin noškin izjavo, ki so jo izrekle delegatke =
na prvi pokrajinski konferenci primorskih žena,
"Moški naj grede v partizane, vse delo na tere-
nu bomo opravile same!"

Surt fašizmu - svobodo narodu!

Pokrajinski odbor SPŠZ
za Slovensko Primorje.

P R V O P I S M O .

Pišem ti prvo pismo. Komaj par dni je, odkar
si odšel, a toliko reči bi ti rada povedala. Vse
ono, kar sem pozabila ob slovesu. - Težko sem te
dala. Porila sem se v notranjosti sama s seboj,
saj si mi edini sin; saj si mi oče in mati, ses-
tra in brat, nobenega človeka nimam razen te be-
na svetu. In ti imaš komaj dobrih 15 let. Res
je, da si velik in močan, da si videti dve, tri =
leta starejši, da si v teh treh letih vojne pre-
živel marsikaj hudega, kar te je deloma zresni-
lo - a vendar si še vikrav otrok, ki nima preve-
ga pogleda v svet.

Višel si, da se je dvoje sil borilo v meni =
in vedel si, da ne smeš odnehati s prošnjo, ker
bo tvoja prošnja zmagala. V trenutku največje-
ga oklevanja sem se spomnila na sončen april =
ski dan 1941. leta. Stali smo na celjski posta-
ji. V dolgih, ravnih vrstah je bila vsa soška =
legija sestavljena iz samih dobrovoljcev, ki so
se zbrali, da bi branili domovino in da bi iztr-
gali iz rok italijanskih fašistov ljubljeno in
oboževano primorsko zemljo.

Nikogar ni bilo na postaji razen nas in =
službujočih železničarjev, kakor, da se niso upa

li priti Celjani, da bi pozdravili svoje primor
ske brate, ki so živeli med njimi eno - dve de-
setletji in ki odhajajo danes v borbo, da bi se
vneli v demovino. Vsi so v pričakovanju nečesa
sa groznega, ki se bo nanašalo razlilo po vli-
kah. Izpirali so se v svoje demove, kakor da bi
se s tem ubranili tistega zla, ki prihaja, ki
pa ga še ni nikjer, a vendar ga vsakdo že slutí.
Na peronu je sto in sto grl prepevalo: "Reka,
Trst, Gorica". Njihova pesen ni našla odmeva.

Fleg mene je stal mlad fant, skoraj še otrok.
Niti opazila ga nisem, dokler ni stopila k nje-
mu še mlada, v črno oblečena žena. Bila je nje-
gova mati. Postala sem pozorna. Ona pa se je
za trenutek odtrgala od svojega sina, okrenila
se k meni in mi rekla v krasni srbščini: tudi
vi greste z njimi. Za Vel. noč bo izpolnil moj
sin 16 let. Moje darilo za njegov rojstni dan,
je dovoljenje, da sme oditi k dobrovoljeem. To
liko me je prosil. Tudi moj mož je bil dobro-
voljec, a on mi je umrl in sedaj sem sama s tem
sinom. In dodala je: "Sedaj gre z vami. Podite
vi sedaj njegova mati." Na to mater sem se sp-
mnila tisti dan. Bila je Srbkinja, a pustila je
svojega edinega otroka v vojsko, da se pojde bo-
riti za kos Slovenske zemlje. Kot Slovenka in
Prizorka ti nisem mogla več braniti. Le vpraša-
la sem te še enkrat, če si res srečen in če greš
res rad. Sama pesem je bila v tvojih očeh in
en sam nasmech na ustnicah, ko si mi odgovoril:
"Rad grem, res grem rad in srečen sem, kakor še
nikoli. Hvala ti mama, ker si me pustila." Nag-
lo si se poslovil, kakor, da bi ne bilo več časa
zato. Nadel si nahrbtnik na ramo in odkorakel,
kakor na svatbo.

Šlisala sem, da ste se odpeljali z avto nekam
daleč. Moje misel te spremlja po vseh belih cos

tah in samotni gmajni. Še nikoli ni bila toliko s teboj, kakor je te dni. Vidim te, kako si = bil najhen in kako si doraščal. Mirna sem, ker sem v teh redkih dneh, ki so nama bili v zadnjem času dani in sva bila skupaj, spoznala, da ti je globoko v duši ostalo vse, kar sem ti do brega v nežni mladosti vsadila vanje in kar = sem gojila toliko let. Vem, da se boš med partizanskimi tovariši in v trdnem življenju patizanova dogradil v človeka, da boš dobil vzgojo, katere bi ti ne mogla dati nobena šola, noben štuclij, ki jo lahko da sama borba.

Bodi ponosen, da si član slavne Titove armade, ki se ji divi ves zavezniški svet; vojske, ki je uničila včeraj italijanske fašistične krvnike in ki bo jutri osvobodila vso domovino. Skrbno pazi, da bi je ne umazal z nobenim nepremišljenim dejanjem. Svojim tovarišem bodi dober = tovariš! Če bi te ne bilo nazaj, bi mi bilo huč, če bi zvedela kaj slabega o tebi, bi mi bilo še težje. Misli na vse to, in vedi, da je vednos teboj tvoja

matí.

M O B I L I Z A C I J A.

(Dopis)

Mesec na nebu je raztezal svoje žarke pa na ših briških hišah, in vaseh. Skupina mladencev na vasi je prepevala partizanske pesmi. Nenadoma zaslišimo več težkih korakov. "Partizani so, zasepeta nekdo. "Hej, naš domači partizan Miljo! kaj te je prineslo in v takšni uri?" "Mobilizacija, fantje! Bliža se konec; mislin, da vam sedaj ne bo predolgo, do naše končne zmage. Naprej!" Nato jim razdeli pozivnice. Moj brat Ivan se mu oglasi: "Pa zame ni nič pozivnice", je vpra-

šel? "Tako rad bi odšel z vami v partizane!" =
No, mu odgovori tov., "saj se lahko prostovoljno
javiš, res si zaveden in pošten deček."

Že zjutraj 7. t. m. se je brat odpravljel. Pa
ga mama začuden vpraša: "Tiam pa danes?" "Mama
jaz grem v partizane!" "Kaj se ti meša? Saj si
še premlad, saj osemindvajsetegaletnika še ne
mobilizirajo!" Nato pa brat odgovori: "Saj prav
zato se hočem pokazati zvestega prostovoljca =
in hočem pred vsemi tistimi, ki so sinoči dobi-
li listke, iti naprej v bataljon!" In res je le-
brat z velikim navdušenjem odkrakal zdema s =
partizanskim pozdravom in vzklikanjem za svob-
do, v boj do končne zmage.

Smrt fašizmu - svobodo narodu!

Sestra Darja.

D O P I S Z G O R I Š K E G A .

Danes je leto dni, kar sta dve moji hčerki v
partizanih; zato sem napravila malo večerjo, ka-
tere se je udeležila samo ena hčerka z nekimi
tovariši in tovarišicami. Tovariš je lepo zapel
par priljubljenih partizanskih pesnic.

Bog vas živi, naši tovariši in tovarišice!

Pozdrav tovarišica mati.

Na terenu, 2. V. 44.

P R V I M A J .

Na predvečer so po naših vaseh zagoreli kre-
sovi. Zbrali so se vaščani in v krogu prepevali
prelepe partizanske pesmi. Po silnem navdušenju
in prepevanju so se odpravili k počitku. Bilo
je še skoraj temno, le polagoma se je tema umi-
16

kala nastopajočemu dnevu. Po vasi so hitele ur ne postave in pozdravljale naše mamice, ki so vedrih lic odpirale hišna vrata in začudeno in z veseljem opazovale nevsakdanji prizor. Po zidovih in po tleh vse polno letakov, tu pa tam zastave. Bil je krasen spomladanski dan, a kljub temu, da je bil delavnik, so se vaščani praznično oblečeni sprehajali po cestah in z veseljem odzdravljali tovarišem, ki so ravno kar prihajali. Pozno popoldne je na vasi završalo, mlado in staro, vse je drvelo na cesto. Prihajala je v vas četa z godbo in zastavo na čelu. Ob viharjem navdušenju, ob nepopisnem veselju vseh prisotnih so naši junaki strumno korakali. Prihitela sem na cesto, gledala sem naše hratre - fante, kako ponosno korakajo, ponosno, ker jim je na čelu vihrala krasna zastava. Zastal mi je korak in mesto, da bi vzklikala sem nemo stala in solze sreče in veselja so vrele mi po licu. Napravili so odhod po vseh bližnjih vaseh in vsepovsod so bili sprejeti z nepopisnim veseljem. Z vzdignjenimi pestmi so vaščani vsepovsod sprejemali naše fante in njihovi obrazi so pričali, kako so ginjeni.

Zvečer je bil v lepo okrašeni šolski dvorani miting. Tovariš Vojmir je v lepem govoru označil pomen današnje borbe in vzpodbujal ljudi k čim večjemu delu in požrtvovalnosti. Po končanem govoru so deklice prav lepo in pristržno deklamirale pomembne deklamacije. Peli smo parti zanske pesmi. Vaščani so pripravili tovarišem okusno večerjo. Ob splošnem veselju in razigranosti se je razvila na to res lepa in dostojna domača zabava.

Smrt fašizmu - svobodo narodu!

Kraško Nuša.

TISTI, KI SE BORIJO ZA "VERO",

ROPAJO PO NAŠIH CERKVAH.

Nekega meglenega dne so okoli 7 ure zjutraj pridrveli v našo vas nemški banditi in njihovi podrepaniki švabobrancii. Bilo jih je kakih 80. Razpršili so se najprej po vasi in nam kazali-svoje "veliko kulturo". Pokradli so nam perilo, zabelo, meso in spleh vse, kar je dišalo požres-nim železdem.

Dva od njih pa sta se prikradla v cerkev in pričela z orežjem, katerega se drži nedolžna kri naših mater in otrok, ropati cerkveno imetje . Prvi je razbil nabiralnik pod kipom sv. Antona, štel denar, stal sredi cerkve in ogledoval okrog sebe, kaj mu se ugaja. Drugi pa je z bajonetom izvrtal luknjo v drugi nabiralnik pri kropilni ku in tudi tega je izpraznil. Izmaknila bi bi-la gotovo še kaj, da ju niso klicali njihovi ka-merati.

Tako in še mnogo grše delajo "branilci Kris-tusove vere" - izdajalski švabobrancii z denar-jem, ki ga naše ljudstvo daruje za cerkvene po-trebe.

Tovarišica z Goriškega.

Tovarišice! Takih in podobnih primerov bi = vam lahko naštelu mnogo. Nešteto cerkva je na Slovenskem, ki so postale žrtev tistih, ki na vsakem koraku povdarjajo, da se borijo zato, da bi rešili vero, katero "hočejo uničiti partizani". Da izropajo samo denar, to so le malenkosti. Pos lužujejo se mnogo hujšega barbarstva. Pokrade-jo zlate kelihe, raztresajo po tleh blagoslov-ljene hostje, ropajo cerkev vsega, kar je zlato in trgajo mašna oblačila za čevljarice.

Tovarišice, po dejanjih moramo soditi pa bo

no jasno videle, da so Rupnikovi švabobranci le pod krinko vere borijo proti partizanom, v resnici pa se kot glavni zavezniki nemškega fašizma borijo proti slovenskemu narodu in ga izdajajo na vsakem koraku.

Lahko je videti razliko med našo partizansko vojsko, ki se bori res za svobodo slovenskega ljudstva in zato spoštuje tudi naše cerkve ter med izdajalsko švabobranksko bando, ki za judeževe groše prodaja svoj narod. Zato ne na sedajte lažnjivi prepagandi belogardistične ku-ge!

TO SO DELA ŠVABOBRANCEV IN NEMCEV .

Dne 16. februarja se zasliši glas po naši vasi: Nemci gredo - Nemci gredo! To je bil strah, kakor pred divjimi Huni. Fridrveli so v vas, kakor razdivjane pošasti, a niso se ustavili. Kako smo se oddahnili, ko smo slišali, da s svojimi vozili drviijo naprej; mislili pa smo si: Uboga vas, kjer se ustavijo. Naše matere so se pogovarjale: Za danes smo se jih rešili - hvala Bogu!

V popoldanskih urah, ko smo že vse skrite stvari dali na svetlo, zaslišimo po cesti iz so sednje vasi, odkoder so prej šli Nemci, da se hi navsko pomika proti naši vasi voz, v katerega je bilo vpreženih par grdih kljuset. Nikdo ni mislil, da bi to bili Nemci. Ljudje so bili pri svojem delu brez skrbi. Švabobranci in Nemci pa so se približali vasi in spustili tri topovske strele v najlepšo hišo v vasi. Sedaj so si mislili, lahko korakamo v vas, saj smo uničili vse Slované in tudi partizane. Nato pridirja cela kolona z vozili v vas. Pot so si seveda delali s težkimi strojnici; med tem so ustrelili ene

ga svojega hlapca Mongola. Ko je vsa drhal bila že v vasi, so začeli ropati in pobirati vse, kar jim je bilo najboljše: kokoši, slanino, gnjati, jajca, moko, riž, pašto in žive prašiče, mnogo različnega perila in oblek. Oficirji so pri vozovih čakali in ljudi tolažili, da Nemci ne krađejo. Ko so vse naložili, so odšli in se jezi li, da naši ljudje niso dovolj gostoljubni.

V naši mali vasi smo imeli že večkrat take goste. Sedaj se pa zdi, da so jo dovolj že cropali in se ne ustavijo več v naši vasi. A mi pa tembolj skrbimo za naše junaške partizane, ki so nam že skoraj priborili toliko zaželjeno svobodo.

Smrt fašizmu - svoboda narodu!

Tovarišica kraška Jucka.

N A Š E P R I R E D I T V E .

S tovarišicami smo prejele vabilo, da bi se udeležile mitinga in kulturne prireditve, ki se je vršila tam nekje v sredini briškega okrožja.

Dah se je že nagibal, pot je bila dolga, toda radost, ki se je v naših srcih vzbujala ob pogledu na vabilno pisemce, je premagala vse težave, vse ovire. Takoj smo enoglasno pritrdile, da smo pripravljene na pot.

Ko smo čvrsto stopale po mehkih, samotnih stezicah, je vladala prijetna tišina. Le tu pa tam je zašumelo listje pod lahkimi koraki vese lih tovarišic. Nad nami se je v gostem vejevju spreletavala zgodnja ptička pevka, ter s svojim srebrnozvonkim glasom prepevala večerni pozdrav. Pa opazujem svoje tovarišice. Z vedrin čelom; z nasmehom na ustnicah, z očmi uprtimi v daljo, toda tihe in zamisljene stopajo z brzin

korakom proti svojemu cilju. Kakšna misel jih vendar navdaja, da s takim veseljem stopajo po samotni hosti ob tihi večerni uri? Zakaj se jim tako mudi? Vem, saj poznam predobro svoje tovarišice. Poznam jih, kako radi prirejajo kulturne večere, vem, s kakšnim zadovoljstvom se odzovejo takim prireditvam. Vesele so in ponosne, ker lahko že sedaj, ko smo v teku najtežje borbe, ko nas stalno zalezuje sovražnik, prirejamo prelepe veselice v pristnem slovenskem duhu.

Ko se približamo svojemu cilju, nas iznenada pozdravi iz misli glasni "stoj"! Nismo se utegnile odgovoriti, ko so nas tovariši že spoznali in rekli: "Naprej, naprej tovarišice, že čakamo na vas!"

Vstopimo v okrašeno dvorano. Oh, tedaj smo se čutile srečne. Tu slovenske zastave, tam slike tovariša Tita, tam slika tovariša Stalina, pa spet drugje napisane naše parole.

Vsi smo težko pričakovali, kdaj se začne. Na to je tovariš komandant s svojimi četami razvil slovensko trebojnico in vsi smo zapeli našo himno "Naprej zastava Slave". Sledil mu je govor tovariša. Ne bom opisovala vsebine govora, le to moram poudariti, da njegova jasna, odlična beseda, ki je odkrila vse po vrsti, od začetka partizanstva pa do danes, je segla in prodrla slehernemu poslušalcu v dnu srca. Marsikateremu, ki je bil morda še zakrknjen do naše borbe, je resnična beseda o velikanskih partizanskih uspehih in slednjič o gotovi naši zmagi, razpodila najmanjši strah in dvom. Sledile so razne deklamacije, v katerih so naša dekleta oživila misli in želje naših pesnikov, ki so se že pred stoletjem klicali k slogi in bratstvu. Razne govore, vzklike in pesmi, ki so iz starih

grl donele in se razlegale tja skozi vas, vam = niti popisati nemorem.

Vse igrice in plesi v narodnih nošah, ki smo jih priredile, so navzoče zelo razveselile. Na koncu pa smo seveda imeli kratko plesno zabavo.

Ker smo imele daleč do doma, smo morale prenočevati pri tovarišicah v tej vasi. Drugo jutro, ko je sonce vzhajalo smo se zbrale sredi vasi. Odhajale smo proti domu. Vrhovi planin, ki so se topili v zlatih jutranjih sončnih žarkih, so odmevali ob zvokih naše radostne pesmi, ter se izgubljali tja v hladno senčnato dolino.

Branka.

P O R I V A L O

izrekamo tovarišicam Kraškega okrožja, ki so v nabiralnem mesecu za naše ranjene borce nabrale ogromno blaga.

Kar so vsled zaprek okupatorja prispela poročila iz kraškega okrožja prepozno, nismo uspeha teh tovarišic mogle objaviti v prejšnji številki "Slovenke".

Tovarišice Kraškega okrožja, le tako požrtvovalno naprej, da boste čimveč doprinesle svobodi naše domovine, katera ni več daleč.

Smrt fašizmu - svobodo narodu!

Pokrajinski odbor SPŽZ
za Slovensko Primorje.

TUDI I S T R A N K E SO SE ODREZALE.

(iz poročila okrožnega odbora SPŽZ za Istro.)

Teden dni pred velikonočnimi prazniki smo na pobudo Okrožnega odbora OF predlagale vsem

rajonskim in terenskim odborom SPŽZ prostovoljno akcijo za zbiranje velikonočnih paketov za naše borce. Bil je nepričakovan odziv. Žene v nekaterih rajonih so naravnost pričakovale te direktive. Z največjo skrbnostjo in ljubeznijo so pripravljale darila. V neki rajon, ki je že sam na sebi reven in so že vse kar so imele dale za naše ranjence v nabiralnem mesecu, te direktive nismo poslale. Ko pa so te žene zvedele, da SPŽZ drugod pripravlja darila za naše partizane, so kar same organizirale to akcijo in same našle vezo za odpošiljanje.

S tovarišico smo bile na delu v neki vasi, kjer je bilo rajonsko zbirališče tega materijala. Proti večeru so žene in dekleta prihajale s polnimi jerbasi. Kako gniljiv prizor je bilo gledati žene, ki so prišle vse trudne in oziro ne po par ur daleč, a vendar srečne, da so mogle tudi one pogostiti svojo vojsko za veliko noč. Po tradicionalni istrski navadi so prinesle jerbase pregrnjene z belim prtom. Ko smo jih pohvalile, so rekle: "Vse to radi naredimo, samo, da bi se naši možje in sinovi z znago ovenčani po končani borbi vrnili v osvobodjeno Istro!"

V vsakem zavitku je bil velikonočni "žegen": potica, pirhi, košček suhega mesa, klobase, vino itd. Teh različnih dobrot je bilo 2.154 kg.

Ob tej priliki so obdarovale tudi pogorelce in žrtve fašističnega terorja ali pa revne družine partizanov. Obdarovane žene so se s solza mi v očeh zahvaljevale za vse kar so prejele.

Tovarišicam Istrskega okrožja izrekamo za tako požrtvovalno delo vse priznanje in upamo, da bodo svojo ljubezen do naših partizanskih borcev in predanost naši sveti borbiše stopnje

vale.

Pokrajinski odbor SPŠZ
za Slovensko Primorje.

O T A P R E S N E T I T O B A K !

Tobak je neka vrsta rastlin, katera napravi velik dolgčas strastnim kadilcem, seveda le takrat, kadar ga ni! V naši bolnici se nahaja to varis kadilec hudo ranjen; v največji bolečini stoka nekaj nerazumljivega. Tiho stopi k njemu tovarišica zdravnica in ga vpraša, kaj je tako hudega; saj navadno ga rana ne boli tako hudo, milo odpre oči in zaprosi "malo tobaka". Težko je bilo zdravnici, ker mu ni mogla ustreči. Bila je ura okrog sedmih, tedaj navadno prihaja = naš kurir; tudi danes je prišel točno toda z večjo naglico, tako, da smo mislili že na hajko in na sovražnika, ki se menda približuje, ne, nasprotno prišel je z novico, da se na poti k nam že = paketi naših tovarišic, ki vsebujejo več tobaka. Te novice je z veseljem sprejel tudi naš najtežji ranjenec, tako z veseljem, da ga je takoj = nehala boleti rana; bolečine pa so popolnoma pustile prihodnji dan, ko je v resnici zakadil po daljšem času cigareto. Isto se je zgodilo tudi z marsikaterim drugim bolnikom.

Zdravo drage tovarišice, dobro ste se odrezale!

Ranjenec v SVPB!

Z A H V A L A V O J S K E .

Na polčazu 11.IV.1944.

Štab III. SNOUB "Ivana Gradnika".

V prvo se Vam vsi tovariši in tovarišice = III.SNOUB "Ivana Gradnika" srčno zahvaljujemo za voščila in vse dobrrote, s katerimi ste pod

prle našo brigado. Ne moremo Vam opisati, kako
voljstva naših tovarišev ob sprejemu voščil, iz
katerih je jasno razvidno sodelovanje, sočustvo
vanje in požrtvovanje našega naroda v odnosih
do partizanov. Vidimo, da se zavedate, da smo mi
tisti, kateri branimo domovino - dom in družino.
Da smo mi tisti, kateri se borimo z ramami
mi z brati Srbi, Hrvati Črnogorci in Macedonci
za veliko federativno Jugoslavijo, na temeljih
bratstva, enakosti in svobode. Da zidovi trupel
naših padlih tovarišev očrtavajo mejo naše le
pe domovine.

Ni nam bilo težko trpeti po temnicah - fa-
šističnih. Posebno pa sedaj nam ni težko gleda
ti smrti v oči, kajti za seboj imamo zdrav in
zaveden narod, kateri budno penaga v vseh ozi
rih naši vojski.

Tovariši in tovarišice!

Strnimo se v eno celoto v idealih in dejan-
jih, da bodo naši cilji blizji. Gremo naprej z
dvignjenimi glavami in ponosom, saj smo postali
enakopravni in spoštovani člani svetovne druž-
ne. To pot nam je začrtala Komunistična Parti-
ja Jugoslavije, a mi vsi smo jo dosegli z odpr-
to oboroženo vstajo in borbo zoper okupatorja
in njegove opričnike.

Ne odnehati! Delajmo vedno več in vstrajnej-
še. Naj nas ne prevzame nisel, češ, dovolj smo
naredili. Naša borba prihaja do viška. Svoboda
prihaja. Glavni porok temu je ustanovitev
SNOS. Prve sadove že uživamo.

Smrt fašizmu -- svoboda narodu!

V.D.politkomisar:
Franko Ivan-Istok.

V.D.komandant-kapetan
Marjanovič Ratko.

ŽIVLJENJE POD OKUPATORJEM.

9.IV.1944.

Še vedno nas teži okupatorski jarem. Z zavistjo v srcu gledam na osvobojeno Ljubljano, med tem ko nad nami v dolini še vganja teror ta kruti sovražnik.

Minule dni je zopet razlil svojo sovraštvo do nas, ko je odpeljal številne tovariše in tovarišice, ki so delali na terenu. Tudi zato mu = hočemo poplačati! Posebno zadnji čas smo podvojili listkovno akcijo ter ga opozorili, da mu bomo na vsako njegovo zlo dejanje odgovorili z učinkovitim protisredstvom. - Lepega dne se znajdejo naši letaki takorekoč v njihovih postojankah. To je pa že preveč za njihove pojme. Zaveda jo se dobro, da je vse pošteno slovensko ljudstvo tesno povezano v skupni borbi za osvoboditev slovenskega naroda.

Naj navedem le primer, ki se je nedavno dogdil v bližnji tovarni. Delavcem so zapretili, = da jih bodo decimirali, če bi se v prihodnje = še pojavili letaki v tovarni. Teda že naslednji dan jih je bila tovarna znova polna. Svoje grožnje pa vendar niso izpolnili. To je vsekakor zgovoren dokaz njihove nemoči. Pred dobrim letom bi čisto drugače ravnali. V času ko je ošabni Eric ohole korčeval po zasedenih deželah kot da bi bile njegove za večno.

Ni dolgo od tega, kar sem srečala četo izdajalcev, takozvane demobrance. Kaka razlika med temi in med našimi partizani! Medtem, ko ti izdajalci hodijo kot zločinci, ki so jim pogledi uprti v tla, ker ne morejo pogledati v obraz poštenemu Slovencu, se misli naših partizanov strnjene v en sam cilj - v zmago, svobodo našega naroda. Z veselih obrazov se jim lahko čita

Ljubezen do domovine, pripravljeni so zanj žrtvovati tudi svoje mlado življenje, samo, da rešijo okupatorskega jarma naše prelepo slovensko zemljo.

Večkrat sledim s pogledom z okna svoje sobe tovarišem, ki gredo preko Soče. Prisluškujem, ali se jim morda približuje sovrazna patrula. Vsa sreča grem spat, z zavestjo, da je tudi to pot srečno slo.

Ko poslušam ob večerih šumenje Soških valov, se mi zdi, kot da mi šepetajo s skrivnostnim klicem: Pridi ti slovenski fant in deklet, da preženeš krutega sovražnika, ki skrni in uničuje to našo ljubo domovino.

Tovarišica Slovenka.

Na polžaju, 13. IV. 44.

OKROŽJE BRKINI OBDAROVALO NAŠE PARTIZANE ZA
VELIKO NOČ.

Po šestindvajsetih letih suženjstva pod fašističnim terorjem smo prvič letos praznovali velikonočne praznike skupno z narodno osvobodilno vojsko. Z velikim navdušenjem so naše žene sprejele predlog O.O.SPŽZ, naj pripravijo velikonočna darila našim borcem in so se v polnem številu odzvale pozivu. Iz vseh rajonov so prispele obsežni zavitki okrašeni z zastavami, ki so vsebovali skupno 2.000 kg maslenega kruha, mesa, veliko število pirhov različno barvanih, kakor tudi kruhov okrašenih z znaki in napisi: rdečo-zvezdo, živel tov. Tito, živela OF, živel tov. Stalin, živela svobodna Slovenija, voščila za veliko nočne praznike itd. Tovarišice so opazile s kakim navdušenjem so tovariši borci iskali v zavitkih pisemca z velikonočnimi voščili. Bili so

prijetno presenečeni radi velikodušnosti naših žena, ki se tudi na svoj način, a nič manj kot oni požrtvovalno borijo za osvoboditev slovenskega naroda.

Največje priznanje pa moramo dati ženam rajona F., ki so se prav dobro izkazale. Okrasile so voz, s katerim so peljale darila z zelenjem in slovenskimi zastavami, ter poklicale duhovnika, da je blagoslovil velikonočna darila.

Pripomniti pa moramo, da so tudi naši pogorelci iz rajona Pr. poslali vsak svoj zavitek našim borcem. S tem so pakazali, da kljub vsej siromaščini nočejo biti zadnji.

Na sam praznik, kjerkoli so se pojavili partizani, so jih naše žene povabile v svoje domove in jih prav dobro postregle, tako, da so se res pocutili prav domače.

Svoboda.

POMAGAJMO DRUG DRUGEMU ! (Lopis z Goriškega)

V naši vasi živi žena, stara okoli 56 let. = Močna žena, velike postave, dobrega srca. Mati = petih sinov! Štirje so bili pri vojakih pod italijansko vlado, poklicani že preden še je v naši vasi razvilo partizanstvo; peti sin, ki ima bolno nogo pa je bil v zaporih zaradi domaćega izdajalstva. Za partizane se je od vsega = početka zelo zanimal.

Ob propadu Italije so se ostali štirje sinovi vrnili in takoj odšli v partizane. Enake pa meti je bila njegova mati, takoj je spregledala in spoznala zakaj se borijo naši partizani. Pomagala jim je na vse načine, bodisi z jedili ali oblačili. Nekega dne pa je bila tudi ona iz-

dana. Brezsrčni divjaki so ji pobrali vse živež, vzeli radio in sama jim je morala peljati v kasarno. Seveda so ji ponudili nakaznico za živež, ali ni je sprejela, temveč jim je odgovorila, da tudi tako ne bo zavoljo tega poginila. Težko ji je bilo pri srcu, vprašala se je, kako bo sedaj pomagala našim partizanom? Danes ga ni kruha na njeni mizi, dasi je pridelala 7 g pšenice in = precej ječmena. Ko sem to videla sem sklenila, da ji sosedje moramo pomagati, kolikor je v naših močeh. Izkazati se moramo tovariše na vsak korak.

Tovarišica Marička.

Komanda istrskega vojnega področja
Na položaju, 27. IV. 1944.

OKROŽNEMU ODBORU SPZZ BRKINI.
na položaju.

Prejmite našo najpristrčnejšo zahvalo za prelepi poklon - za poslano zastavo. Spremljale bodo naše edinice na vseh njih petih in barve naše trobojnice nas bodo vzpodbujale k novim = podvigom. Moči zanje nam bo pa dala zavest, da spremljajo vse naše delo tovarišice, ki vlagajo vse svoje sile in združujejo vse svoje napore = z našim v čimprejšnjo zmago in dosego zvišenih ciljev naše borbe.

Ob isti priliki Vas prosimo, da izrazite našo iskreno zahvalo vsem vaškim in okrajnim odborom SPZZ za darove, ki smo jih prejeli za velikonočne praznike iz terena. Ti darovi so nam dokazali, s kako nežnimi skrbmi spremljajo tovarišice vse težave našega trdega življenja. Ob teh darovih za današnje čase tako bogatih, je vsakdo čutil, da tudi tu, čeprav morda dalec od

... srce, ki mu lajša ločitev od družine. Še z večjo radostjo pa so bila sprejeta priložena pisma z borbenimi pozdravi tovarišic.

Oprostite, da je zahvala izostala, vsekakor nam je preselitev in ureditev novega kantona ter sovražnikov vdor, kar nam je vzelo toliko časa.

Smrt fašizmu -- svoboda narodu !
Politkomisar:
Dolenc l.r.

Komandant:
sl. odsoten.

IZBOLJŠAJMO NAŠO ORGANIZACIJO.

Prav te dni, ko stopamo slovenske žene prvič v zgodovini na volišče in skupno z vso vasjo postavljamo našo narodno oblast, ko enakopravno sodelujemo v gospodarskih, kulturnih in političnih vprašanjih našega okraja, prav te dni, ko se oziramo nazaj na 8. marec in pregledujemo uspehe našega borbenega praznika -- prav sedaj lahko s ponosom ugotovimo, da je naša organizacija opravila svojo dolžnost. Ze od vsega začetka je naša organizacija pritegovala k naši borbi tiste žene, ki so stale ob strani in jih izaktivizirala na kakršen koli način. Žene so opravljale najrazličnejše delo v osvobodilni borbi. Od najtežjih, najbolj odgovornih poslov v brigadah in političnih odborih, pa tja do nabiralnih akcij za našo vojsko in žrtve terorja, vse to so opravljale žene, vključene v SPŽŽ. Zajele smo široke množice žena na deželi in mestih in jih vključile v narodno osvobodilno borbo, kar je glavna naloga naše organizacije.

Danes, ob volitvah, ko najbolj občutimo priznanje, ki nam ga je dala osvobodilna fronta za

naše delo, je prav, da kritično premotrino svojo delovno preteklost in da ugotovimo, kaj smo delali napak, vključ doseženim uspehom.

SPŽZ je množična organizacija osvobodilne = fronte. Zato morajo vse njene akcije izvirati = iz potreb borbe, ki jo vodi osvobodilna fronta. Akcije, ki jih izvaja SPŽZ morajo krepiti ugled in moč naše osvobodilne fronte. Zgodilo^{pa} se je, = da je naša organizacija zašla v nekako sporedno z OF, namesto, da bi tesno zrasla z njo v celoti. Včasih je lahko rečeno - zasledovala popolnoma samostojne cilje, ki so res da bili v skladu z borbo OF, niso pa krepili OF, temveč so utrjevali SPŽZ samo kot samostojno, posebno, žensko organizacijo, kar je napačno. Zgodilo se je n. pr., da so bili ponekod postavljeni odbori SPŽZ ker krajevnih odborov OF še ni bilo. Namesto, da bi tovarišice, ki so tvorile odbor SPŽZ spremenile ta odbor v terenski odbor OF, so celo s ponosom ugotavljale, da imajo odbore tam, kjer jih OF še nima. Ponekod je bil celo slučaj, da so = odbori SPŽZ nezdravo teknovali z OF. To ni bilo zdravo teknovanje, to je bilo neumestno, škodljivo ^{ljubostumno} teknovanje, ki ne rodi dobrega sadja. Namesto, da bi naša organizacija krepila OF s tem, da bi ji predajala zgrajene kadre - kar je ena njenih nalog - je čuvala te kadre zase, čes, videli boste, kaj premoreno žene. Nastala je resna nevarnost, da bi naša organizacija zašla v feministično organizacijo, to je organizacijo, ki zasleduje ženske cilje v meščanskem smislu ločene od ciljev vsega naroda, vse narodne skupnosti.

Danes smo žene dosegle enakopravnost ravno s tem, da smo se borile in se borimo skupaj s = tovariši za pravico vsega naroda. Naša borba je borba vsega slovenskega naroda, borba za uničenje fašizma, za osvoboditev domovine. Zato mora

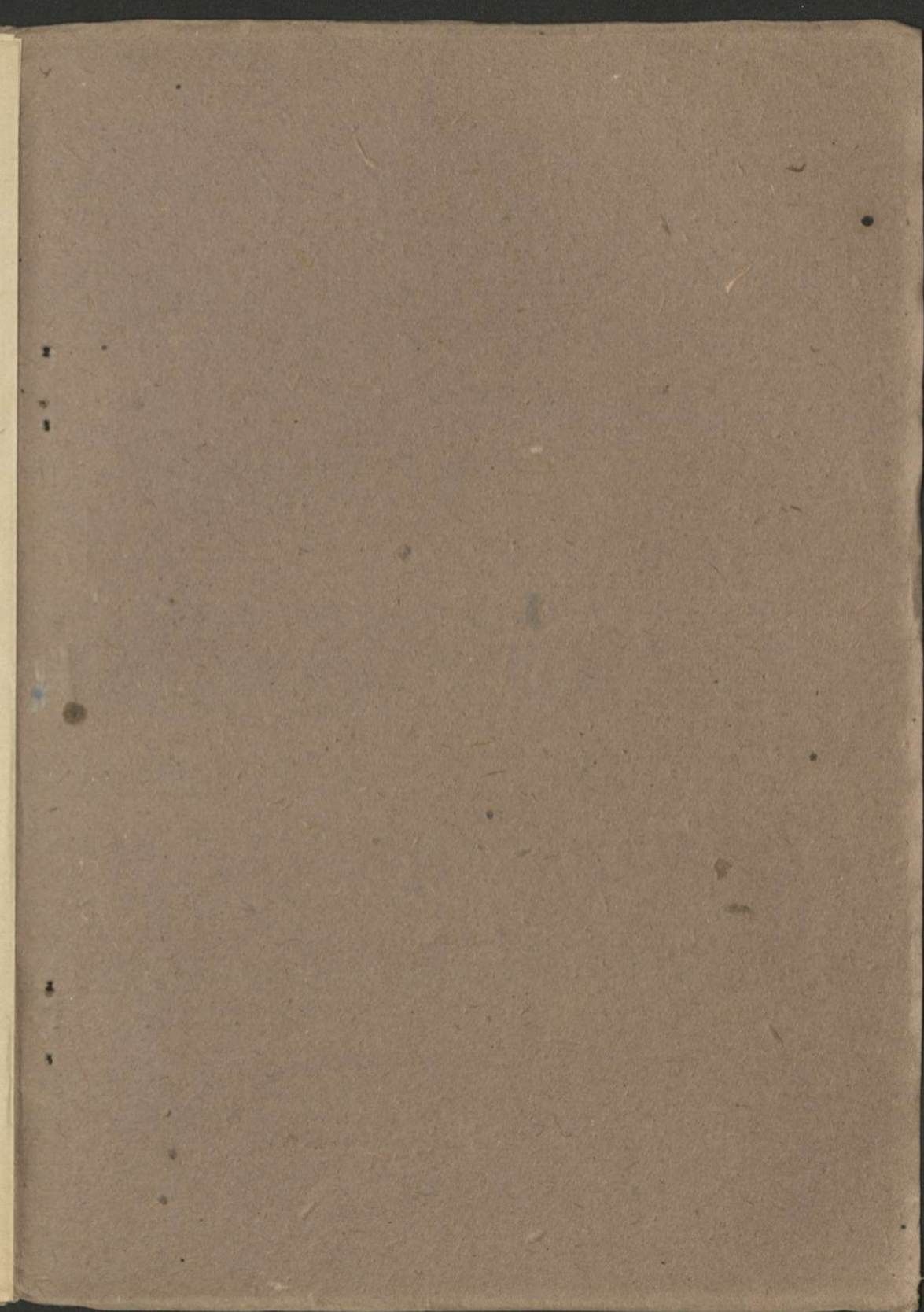
biti naše delo bolj povezano z delom vse slo -
venske skupnosti, kar zahteva tudi nekaj spre -
memb v sami organizacijski obliki naše SPŽZ.

Ne bomo več imeli sestankov SPŽZ, ki bi dela -
li in sklepali o vprašanjih, ki zadevajo vas, lo -
čeno od krajevnega odbora OF, oziroma Narodno =
Osvobodilnega Odbora. Sestajali se bomo in skle -
pali skupno s celo vasjo, vsem širokim vaškim =
odborom. Ravno tako Okrožni in Okrajni odbori. O
akcijah se bomo pomenili s celotnim vaškim odb -
borom. Skupno s krajevnimi, Okrajnimi in Okrož -
nimi odbori OF bomo sklepali o našem delu in
poročale o naših uspehih.

Naši odbori SPŽZ, bodo tako postali močna op -
pora OF v njenem delu med ženami. Zajeti mora -
jo nove ženske množice, ki so še celo danes iz -
ven naših vrst, zajeti in pridobiti celo tiste,
ki so sovražno nastrojene napram naši borbi. =
Vse te žene vključevati v Osvobodilno Fronto in
spet in spet pridobiti novih - vse do zadnje -
to je naša dolžnost! Tako pa bo tudi prenehalo
ljubosumno tekmovanje za kadre z drugimi orga -
nizacijami, posebno z ZSM - saj imamo vsaka svoj
delokrog dela - vse pa mora biti podrejeno na -
šemu glavnemu cilju - naši dokončni osvobodit -
vi, ki jo bomo izvojevali v skupnem boju pod
vodstvom naše Osvobodilne Fronte.

Z.V.

TEHNİKA
ON
SAPOTIN